

центрами відповідальності (у відділах постачання, виробництва, збуту, управління), а на її основі – зведену внутрішню звітність підприємства. Зазначений підхід створює передумови для організації повного управлінського циклу за алгоритмом: аналіз даних попередніх звітних періодів або ресурсного потенціалу підприємства, розробка планових (прогнозних) показників, облік фактичних результатів діяльності, контроль відхилень). За даними показників управлінської звітності забезпечується координація центрів відповідальності та структурних підрозділів підприємства, узагальнення прогнозової, облікової та аналітичної інформації.

Отже, управлінська звітність є засобом формалізації вимог користувачів до інформації і як самостійна система виконує функцію управління обліком з метою збору, накопичення та надання інформації, необхідної для прийняття економічних і соціальних рішень.

Список використаних інформаційних джерел

1. Головацька С.І. Внутрішній контроль витрат підприємства: організаційно-методичні аспекти / С. І. Головацька, О. П. Сашко // Молодий вчений. - 2016. - № 5. - С. 36-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_12.

2. Куцик П.О. Обліково-аналітична концепція управління загальновиробничими витратами підприємства : монографія / П. О. Куцик, О.М. Мазуренко. – Львів: Вид-во “Растр-7”, 2014. – 288 с.

УДК 658.5:338

Даньків Й.Я.

к. е. н., професор

завідувач кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Вакаров В.М.

к. е. н., доцент

доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

РИЗИКИ В АУДИТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Сучасний розвиток економіки України нерозривно пов'язаний з інвестиційними проектами, які є рушійною силою інтеграції економіки нашої країни у світове господарство. Важливо в ході здійснення аудиту інвестиційних проектів мати чітке уявлення про те, що інвестиційний проект — це сукупність поєднаних в одне ціле намірів і практичних дій для здійснення інвестиційних вкладень, забезпечення визначених конкретних

фінансових, економічних, виробничих і соціальних заходів з метою отримання прибутку.

Ризик того, що аудитор може сформувавши невірну думку про інвестиційний проект в тих випадках, коли вона містить суттєві викривлення, які можуть вплинути на рішення користувачів щодо отриманих ними звітів аудитора, називається аудиторським ризиком.

Оцінка ризику аудитора є однією з основоположних умов ефективної діяльності незалежного аудиту. Оцінка ризику проводиться як мінімум двічі, що дозволяє нам ввести два поняття оцінки: попередня і кінцева. Попередня оцінка ризику проводиться при ознайомленні з інвестиційними проектами, їх складовими показниками. При цьому необхідно звернути увагу на те, що аудиторський ризик має дві сторони, які необхідно враховувати при його оцінці: перша – ризик здійснення помилки або зловживання клієнтом; друга – ризик здійснення помилки аудитором. Ризик помилки клієнта враховує як об'єктивні, так і суб'єктивні фактори: ймовірність суттєвих викривлень операцій при відсутності засобів внутрішнього контролю (притаманний ризик – об'єктивний фактор), неспроможність системи внутрішнього контролю клієнта попередити, виявити і виправити ці суттєві викривлення (ризик контролю – суб'єктивний фактор).

Ризик помилки аудитора полягає в тому, що ті аудиторські процедури перевірки на суттєвість, які будуть застосовані аудитором для перевірки операцій, не дозволять виявити суттєві викривлення в цих операціях. Цей ризик називають ризиком невиявлення.

Ризик невиявлення помилок залежить від характеру і ефективності аудиторських процедур (детальних тестів і аналітичних процедур), проведених при перевірці аудиторського проекту, а також від характеристики наданої аудитору інформації: достовірність даних, кількість і вартість об'єктів перевірки, рівень деталізації даних, стан обліку. Ризик аудиторських процедур залежить від розміру сукупності відібраних для перевірки об'єктів і ризику вибірки. Ризик, не пов'язаний з вибіркою, залежить від невірного вибору об'єктів для тестування, невірної інтерпретації отриманих результатів, людського фактору. Далі, в процесі проведення аудиту, розмір ризику уточнюється.

Серед якісних методів оцінки інвестиційного ризику найчастіше використовуються наступні: аналіз доцільності витрат; метод аналогій; метод експертних оцінок.

З метою уникнення ризику невиявлення помилок аудитору під час аудиту інвестиційного проекту необхідно: провести фінансовий аналіз проекту та поточної операційної, фінансової та управлінської діяльності компанії з виявленням всіх можливих потенційних ризиків; дослідити проведені комплексні маркетингові дослідження ринку (продукція, сировина); перевірити інформацію про проведену юридичну експертизу, зокрема: корпоративних

прав, земельного та будівельного права, вибору оптимальних схем, які забезпечують зниження ризику рейдерських захоплень, а також результатів експертизи земельної ділянки, об'єктів незавершеного будівництва, комунікацій, оцінку всіх факторів, що впливають на реалізованість проекту, інженерно-технологічних пошуків, геологічної (гідрологічної) експертизи земельної ділянки; необхідно оцінити результати проведених екологічних розвідувань, зокрема, санітарних та екологічних норм інвестиційного проекту.

З метою пошуку резервів зниження витрат на інвестиційні проекти аудитор має оцінити: понесені інвестором під час здійснення проекту тимчасові і фінансові витрати з отримання права користування земельною ділянкою, підключення до мереж, отримання дозвільної документації; важливо аудитору пересвідчитись в тому, чи не було допущено помилок при складанні розрахунків кошторисної вартості за окремими видами проектно-будівельних робіт, при виборі постачальників обладнання, технологічних ліній, інжинірингових робіт, а також - об'єктивності експертизи транспортних та логістичних витрат.

Під час аудиторської перевірки аудитору необхідно всесторонньо дослідити: обсяги матеріальних витрат, зокрема, потреби, ціни та умови постачання сировини, допоміжних матеріалів і енергоносіїв; витрати, що віднесені прямо на собівартість продукції; витрати на формування штату та фонду оплати праці; очікувані загальні (адміністративні) витрати інвестиційного проекту; обсяги оптимальних джерел фінансування та розробка рекомендацій щодо реалізації інвестиційних проектів, тощо.

При оцінці інвестиційних проектів найбільш істотними виглядають наступні види невизначеності та інвестиційних ризиків:

- ризик, пов'язаний із нестабільністю економічного законодавства;
- зовнішньоекономічний ризик обмежень на торгівлю і постачання;
- ризик несприятливих соціально-політичних змін у країні чи регіоні;
- неповнота, або неточність інформації про динаміку техніко-економічних показників, параметри нової техніки і технології;
- коливання ринкової кон'юнктури, цін і валютних курсів;
- невизначеність природно-кліматичних умов, можливість стихійних лих;
- виробничо-технологічний ризик;
- невизначеність цілей, інтересів та поведінки учасників ринку;
- неповнота або неточність інформації про фінансове становище і ділову репутацію підприємств-учасників договірних зобов'язань.

Таким чином, можемо стверджувати, що подальший розвиток аудиту інвестиційних проектів в Україні з врахуванням сучасних світових тенденцій глобалізації економіки будуть і надалі постійно удосконалюватись і використовуватись найсучасніші прийоми щодо зниження ризику невиявлення помилок при їх аудиті.

Список використаних інформаційних джерел

1. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: [від 18.09.1991 р. N 1560-XII (Закон України прийнятий Верховною Радою України) (ред. від 11.08.2013)] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Про аудиторську діяльність". [Електронний ресурс]: [від 22.04.1993, №3125-XII р., Закон України прийнятий Верховною Радою України)- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.
3. Гончаренко, О. М. Управління ризиками в процесі реалізації інвестиційного проекту [Електронний ресурс] /О.М.Гончаренко. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/743/Lpdf>.
4. Крупка Я.Д. Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів /Я.Д. Крупка. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 354 с.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2012 року) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.apu.com.ua>.
6. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (редакція 2013 р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://iia.org.ua>.
7. Редченко К. І. Особливості зовнішнього та внутрішнього аудиту інвестиційних проектів [Електронний ресурс] / К. І. Редченко. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2009_647/85.pdf

УДК 657

***Денис Т.І.**
студентка 4 курсу
економічного факультету
спеціальність «Облік і аудит»
Даньків Й.Я.
к. е. н., професор
завідувач кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ЯК ОДНІЄЇ З ФОРМ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Бухгалтерський баланс - це одна із чотирьох обов'язкових форм фінансової звітності, яку складають суб'єкти господарювання. За рахунок відображення у балансі всіх активів, власного капіталу, а також наявних поточних та довгострокових зобов'язань, він вважається найважливішим документом бухгалтерської звітності, оскільки на його підставі здійснюється аналіз, управління, подальше планування діяльності, стратегія розвитку підприємства, а також можливості виходу на міжнародний ринок та перемогу над конкурентами.